

Trilers

written by Alfons Duran Pich | 23 de setembre de 2024

L'Estat espanyol, un aparell administratiu que mai ha estat capaç de constituir-se com a nació, té un tret diferencial que el distingeix d'uns altres de similars característiques: és un estat de trilers, d'estafadors, d'entabanadors. Ho ha estat sempre i se sent còmode així.

Hi ha etapes en les quals l'estafador es lleva la careta i dona pas al seu perfil més violent, més agressiu, més intolerant. L'imperi colonial es va construir així. Els enfrontaments, les guerres civils, les imposicions *manu militari*, les tortures, les vexacions i tota una colla de maldats que afectaven i afecten els ciutadans crítics, van tenir la mateixa base.

Però quan els van avisar que havia arribat la civilització, van haver d'abandonar puntualment els procediments coercitius (sempre a punt per si fossin necessaris) i entrar en la fase "pseudodemocràtica". I en aquesta fase l'eina ideal eren els jocs de trilers, aquest joc d'apostes, sempre fraudulent, que consisteix en el fet que l'incaut esbrini seguint amb la vista, en quin dels tres amagatalls l'operador ha col·locat un objecte sobre una taula plana, objecte que prèviament ha mogut amb rapidesa davant el públic presencial. L'operador compta a més amb un col·lega que obté en la fase prèvia uns suposats guanys i que fa que els babaus caiguin en el parany i perdin fàcilment els diners en les apostes.

El triler en l'Estat espanyol és un heroi nacional. És hàbil, manipulador, trempat. El seu mèrit està en el seu demèrit. És tant triler el petit diable que estafa els transeünts al carrer com l'executiu de banca que pressiona per a col·locarte un producte financer derivat que ni ell és capaç de comprendre. És tant triler el qui aprofitant la seva il·limitada línia de crèdit fa caure un valor borsari per a

després comprar-lo a baix preu (sense importar-li el valor real de l'actiu) com el qui s'aprofita d'una futura requalificació municipal (sobre la que un altre triler l'ha informat) per a comprar terrenys no urbanitzables.

El triler no neix per atzar. És fruit d'una lògica interna en la qual infraestructura i superestructura mantenen una equilibrada relació dialèctica. A l'Estat espanyol es donen les condicions objectives perquè es produeixi aquest fenomen. Quan a la fi del segle XV els regnes peninsulars es van integrar parcialment i es va constituir un primitiu estat, els models de referència eren els bergants, els lladregots i gent de similar condició en tota la piràmide social. Després l'esfera literària els va immortalitzar. I tot això va conformar una cultura en termes antropològics que ha quedat assentada i solidificada de manera permanent.

La infraestructura del poder en monarquies de naturalesa absoluta (com és el cas) és molt simple. A dalt està el monarca o qui actua en lloc seu, després la Cort de vassalls i finalment la plebs o poble pla. No hi ha zones intermèdies. A dalt està el triler major, en acabat els trilers menors i finalment els babaus. I aquest model s'ha perpetuat fins als nostres dies, amb les adaptacions tecnològiques corresponents. Ara la cort són els representants dels fons d'inversió, el capital de risc i els de les empreses dependents del BOE (obres públiques, etc.). Només falta recordar, a títol d'exemple, que quan els empresaris catalans van invertir, amb la seva garantia patrimonial, en una línia fèrria i van portar endavant el primer ferrocarril de l'Estat (línia de Mataró a Barcelona el 1848), el marquès de Salamanca va crear una societat privada, de la qual ell n'era el principal accionista, per a portar un ferrocarril de Madrid a Aranjuez, projecte privat coincident amb l'etapa en la qual exercia com a ministre d'Hisenda. La garantia la va donar l'Estat. Un triler de luxe, però un triler.

Pel que fa a la superestructura ideològica, cal assenyalar una

vegada més que a l'Estat espanyol la religió dominant (religió d'estat, amb concordats de naturalesa econòmica amb el Vaticà) és la catòlica. I la religió catòlica té entre les seves mitologies la del "jardí de l'Edèn" i la indicació del Déu totpoderós que "no han de menjar del fruit del bé i del mal" (descriu com una poma). I en fer-ho van ser condemnats a treballar (a "haver d'aconseguir aliments amb la suor del seu front"). El treball com a sanció, com a càstig.

En altres territoris europeus, Luter primer i Calví després (amb diferents matisos) van donar al treball un valor positiu. El treball com a progrés. Si et troba treballant (apuntava Calví) és possible que siguis triat (teoria de la predestinació). No és d'estranyar amb tot això que els països protestants i calvinistes hagin destacat sempre econòmicament i socialment enfront dels de religió catòlica. No sorprèn que a l'Estat espanyol, protestants i calvinistes (una limitada part de la població) fossin repudiats pel Sistema, com havien estat abans expulsats els jueus.

És per això que quan em conten els detalls del pacte entre el PSOE i Esquerra Republicana (va deixar de ser catalana fa temps, mentre es cuidava d'ampliar la base), no puc per menys de somriure. Aquest pacte neix mort abans de la seva teòrica aplicació. Neix mort perquè no és possible. Com pot ser llavors que ho redactin en aquests termes? Perquè els primers (el PSOE) són uns trilers i els segons (ER) són uns babaus.

En el fons tenen raó els representants del PP, Vox, Sumar, part del PSOE i altres col·lectius menors, com ho tenen els espanyols en general, quan es queixen d'aquest paper, encara que l'argumentin molt pobrament. Mai no han tingut posicions empresarials serioses en l'àmbit privat, no saben el que és presentar comptes als accionistes, no s'han hagut d'endeutar per a cobrir forats patrimonials, però saben sumar i restar. I s'adonen que si la vaca (els contribuents catalans) reparteix la llet de forma una mica distinta (encara que sigui ridículament distinta) ells ho notaran. Per això s'indignen.

Han viscut molt bé com a menjapans i hi volen continuar vivint.

No es tracta que el parany estigui en la "quota de solidaritat" i en la desconeguda fórmula de càlcul (com defensen alguns col·legues professionals que jo respecto), sinó que una Catalunya independent no ha de tenir cap "quota de solidaritat". Ingressos enfront de despeses i res més.

La solidaritat és voluntària. Si no, és xantatge (com ara). Un és solidari quan vol, amb qui vol i com vol. Recomano a aquests col·legues que repassin els textos del mestre Walter Rostow i prèviament els de Ricardo. Una ajuda (transferència de fons) no ha d'institucionalitzar-se. S'ajuda per a posar ordre en el caos econòmic d'un territori, d'un país, d'una família i permetre que aquesta unitat en el temps progressi. Si no es fa d'aquesta manera, el receptor dels fons desenvolupa un mecanisme d'inhibició i fa servir els fons per a la despesa o per a la inversió ociosa i no per a la inversió productiva. I això és el que passa en els últims quaranta anys a l'Estat espanyol.

Tornem ara als menjapans, o els que mengen la *sopa boba*. Aquest concepte fa referència a un costum de l'edat mitjana que es produïa en els convents, monestirs o cases de repòs en relació amb la provisió d'aliments. Al final del dia els monjos agafaven uns calders plens dels guisats que havien sobrat aquell dia i els portaven a la porta de l'estança. Allí anaven els pobres i captaires i se'n proveïen. Com és lògic, la majoria vivia prop dels llocs citats, per la qual cosa en coneixien el ritual i acudien de manera periòdica. Existeix poca documentació sobre aquest tema, però la suficient per a saber que la majoria es passaven el dia en folgança (cantant i ballant) perquè tenien la provisió assegurada. D'aquí l'expressió "viure de la sopa boba" o ser un menjapà, que és viure a costa d'un altre.

I això és el que passa a l'Estat espanyol i continuarà passant

mentre no siguem una nació independent. Encara que jo sempre he cregut que els babaus som nosaltres. D'aquí l'expressió tan catalana de "ser cornut i pagar el beure". Fins quan?